

HADU FÖLD

1923. év november 23.

PÉNTEK

Debreczen, V. évf. (265)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 NELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 6000 K.
 EGYES SZÁM ÁRA 300 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
 TELEFON 3-48. SZÁM.

A tisztviselők küldöttsége a miniszterelnöknél

Decemberre a juliusi fizetések háromszáznyolcvan százalékát kérik a tisztviselők

Csütörtökön délelőtt a közszolgálati alkalmazottak nemzeti szövetségének egy küldöttsége kereste fel Bethlen István miniszterelnököt. A küldöttség azt az óhaját fejezte ki a miniszterelnök előtt, hogy a kormány gondoskodjék arról, hogy a tisztviselők decemberi illetményét

a tényleges drágaságnak megfelelően emeljék.

A küldöttség a következő pontokban foglalta össze kívánásait:

A juliusi fizetésemelés óta a mutatózó illetményhiány pontosan megállapították s pótlásként mielőbb megfizetessék.

A decemberre szóló illetmények **a juliusi illetmények 380%-ában állapíttassanak meg.**

Bethlen miniszterelnök kijelentette, hogy az előadottak alapján a kormány a közel jövőben állást fog foglalni a kérdésben.

Az igazságügyminiszter megbélyegezte a független magyar bíróság rágalmozóit

„Nem akceptálunk zsidó szellemet - Nagy Emil beszéde az igazságügyi értekezleten

Budapest, nov. 22. Szcitovszky Béla a nemzetgyűlés elnöke a parlamenti pártok vezetőit pártközi konferenciára hívta meg. A konferencia csütörtökön délután fél 2 órakor kezdődött a parlament előtti fogadótermében.

Az értekezletre a következő képviselők kaptak meghívót: Friedrich István, Gömbös Gyula, Haller István, Meskó Zoltán, Szilágyi Lajos, Payer Károly, Peidl Gyula, Ugron Gábor, Vaszonyi Vilmos, Rassai Károly, Hegymegi Kiss Pál, Rupert Rezső, Pakosi József, Heinrich Ferenc, Ernst Sándor. Résztvettek rajta továbbá a kormánypart részéről Bethlen István gróf miniszterelnök, Mayer János és Almásy László.

Az értekezletet Szcitovszky Béla elnök nyitotta meg. Javasolta, hogy lehetőleg teremtsenek olyan atmoszférát, amelyben biztosítható a parlament munkarendjét és hogy különösen azokat a törvényjavaslatokat, amelyek összefüggésben vannak a külföldi kölcsönnel, lehetőleg szent-

vedélyes vitáktól mentesen tárgyalják le.

Ezt az indítványt az összes jelenlevő képviselők helyesléssel fogadták.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök előterjesztette, hogy arról volna szó, hogy még

ez év folyamán letárgyalhassák a földreformnovellát, az indemnitást, továbbá a Budapest székeséghatárosi és a vidéki törvényhatósági bizottsági választások törvényjavaslatait.

A hangulat teljesen konciliáns volt és az összes pártok képviselői helyesléssel vették tudomásul, hogy a kormány szándéka a földreformnovellát és az indemnitást ez év folyamán minden körülmények között letárgyalatni.

Döntött Ulain ügyében a mentelmi bizottság

Mentelmi jogának felfüggesztését és további fogvatartását javasolja a nemzetgyűlésnek - Eckhardt Tibor kisebbségi véleménye

A mentelmi bizottság csütörtökön délelőtt tíz órakor folytatta Ulain Ferenc mentelmi ügyének tárgyalását. Buday Dezső szónok tette, hogy a mentelmi bizottság ülései nem nyilvánosak, mégis a tegnapi ülésről minden egyes részletre kiterjedően indítványozza, hogy a bizottság üléseiről csak a bizottság elnöke, vagy az előadó adhasson információt. Indítványát a bizottság elfogadta.

A mentelmi bizottság úgy határozott, hogy az igazságügyi hatóságok megkeresése folytán

Ulain Ferenc mentelmi jogának felfüggesztését hozza javaslatba

és akként döntött, hogy javasolni fogja a nemzetgyűlésnek, hogy a fogvatartás megszüntetésére alkalmas okok ne állapíttassanak meg.

A bizottság határozata ellen dr

Eckhardt Tibor kisebbségi véleményét jelentett be.

Az indítványa három pontból áll:

1. **mondja ki a nemzetgyűlés, hogy Ulain Ferenc mentelmi jogát megsértették,**

2. **a bizottság javasolja a nemzetgyűlésnek, hogy utasítsa a kormányt Ulain Ferenc azonnali szabadlábra helyezé-ére,** 3. **Ulain Ferenc mentelmi jogát függeszék fel.**

A bizottság elnöke ezután intézkedett, hogy Zaborszky rendőrfogalmazót és Heller detektívet megidézzék.

A jelentést Mikovényi Jenő előadó a nemzetgyűlésnek már holnap be fogja mutatni a kisebbségi véleményével együtt. Tekintettel a sürgősségre, minden valószínűség szerint az ügyet már a jövő hét első ülésére napirendre tűzik.

A nemzetgyűlés törvényalkotó munkában

Több kisebb javaslatot tárgyalt le a Ház

A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Szcitovszky Béla elnök.

Nagy Ernő és Hajós Kálmán személyes vitája után a nemzetgyűlés harmadszori olvasásban

elfogadja a személyszállító autóknek az inségakció céljaira való megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot,

a helyettesíthető ingatlanokra szóló jelzálogos bejegyzésre vonatkozó törvényjavaslatot és a pénztári tartozások késedelmes teljesítése esetén a hitelezőt megillető kártérítésről szóló törvényjavaslatot.

Szabó Géza előadó ismerteti ezután a Duna-Tiszavölgyi vizitársulat alakításáról szóló törvényjavaslatot.

A nemzetgyűlés általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadja.

Ezután a mezőgazdasági művelésre alkalmas területek lecsapolásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben h zszó nélkül elfogadják.

Neubauer Ferenc előadó ismerteti a buzaértéklü záloglevelekről szóló törvényjavaslatot.

Ez a javaslat lehetővé teszi a buzaértéklü záloglevelek kibocsátását és az ilyen kibocsátással foglalkozó intézetek részére minden kedvezményt biztosít.

A nemzetgyűlés a javaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadja.

A legközelebbi ülés napirendjén szerepel a ma letárgyalt javaslatoknak harmadszori olvasása, továbbá a

szőlőtelepítések, szőlőoltványok és szőlővesszők termesztéséről és forgalmának szabályozásáról szóló törvényjavaslatok.

továbbá a borhamisítás tilalmazásáról szóló törvényjavaslat.

A nemzetgyűlés az elnök napirendi indítványát elfogadta. Ezzel az ülés egynegyed 1 órakor ért véget.

A parlament munkaprogramja a pártközi értekezlet előtt

Treuga deit kért a kormány

Budapest, november 22. Nagy Emil igazságügyminiszter ma délután négy órára az igazságügyi igazgatás körében felmerült összes aktuális kérdések megbeszélése végett a királyi kuriai és ítélőtáblai elnököket, valamint a királyi főügyészeket értekezletre hívta össze. Az értekezleten Debrecenből megjelent dr Olchváry Zoltán kir. ítélőtáblai elnök, továbbá dr Átányi József főügyész.

Az értekezletet Nagy Emil igazságügyminiszter nyitotta meg.

— A nemzetgyűlésen tegnap — mondotta — ismét olyan szavak hangzottak el a bíróság ellen, amelyek sem erkölcsileg nem jogosultak, sem

a nemzetgyűlés mólóságának nem felelnek meg.

Ezek a jelenségek ne zavarják a bírói kart, maradjanak a magyar jogrendszer újraépítése terén, azon a pályán, amelyet én mindig a világ legjobb pályájának tartottam. A bírói és ügyészi kar politikával nem foglalkozik.

Nem akceptálunk zsidó szellemet, de visszautasítjuk az antiszemitizmust is.

Mi csak nemzeti eszmét ismerünk és magyar igazságot úgy a közélet, mint a magánélet terén. A keresztyén civilizáció megszentelt talaján felépülve

a magyar igazságért harcolunk

törhetetlen lélekkel. Én a miniszteri állást abban a hitben vállaltam, hogy politikai és erkölcsi függetlenségemmel talán ebben az állásban használni tudok. Fogadalmat tettem, amely szerint engem igazságügyi kérdésben sem párt-, sem személyi szempont a magyar törvényes igazságtól eltéríteni nem fog. *Abban a percben itthagynom ezt a helyet, amikor úgy érzem, hogy hazánk érdekeit ebben a szellemben szolgálni nem tudom.*

Antant jegyzék Németországnak

Tegnap éjjel a párisi német nagykövetség átadta a nagyköveti konferencia jegyzékét. Az egyik a német katonai ellenőrzés visszaállítására, a másik pedig a volt német trónörökös hazatérésére vonatkozik. Ebből a második jegyzékből elmaradt a német trónörökös száműzése, vagy kiszolgáltatásának követelése. Ez a francia külpolitika határozott kudarcát jelenti.

Mindkét jegyzékből hiányzanak a szankciók,

amelyeknek kilátásba helyezését követelte a francia kormány a német kormány esetleges vonakodása esetén. Franciaország azt is bejelentette, hogy Németország vonakodása miatt nem szándékozik kiűrtetni a Rajnavidéket.

Rendbehozzák a nagy-erdei jégpályát

Debrecen város tanácsának csütörtöki ülésén Zöld József tanácsnok, utalva a városi vezetőségnek a közönség testi fejlesztésének és nevelésének teljesítendő kötelezettségére, indítványozta, hogy a tanács a nagyerdei jégpályát hozassa rendbe és tegye használhatóvá a nagy közönség számára.

A tanácsban felmerült az a vélemény, hogy ez nem annyira testnevelési kötelezettség, mint inkább társadalmi s így társadalmi uton kell rendbehozni.

Zöld József gazdasági tanácsnok erre kijelentette, hogy akkor a színháznak a szubvencionálása is csak a társadalomra tartozik s nem a város vezetőségére.

A tanács erre elhatározta, hogy a másfél milliós testnevelési segélyt felemelik s ebből fedezni fogják a korcsolyapálya renoválását.

Az azonban végső fórumon ez ügyben a közgyűlés dönt, mert a jégpálya kijavítása 6 millió koronába kerülne s ily nagy összegeket csak a törvényhatósági bizottság folyósíthat csak.

Felmentve az emberölés vádjáról

Családi dráma Monostorpályiban

Csösz Sándor monostorpályi lakos állandóan rossz viszonyban élt a feleségével, folyton ütötte, verte feleségét, ok nélkül perelt, veszekedett vele. Az asszony nem tudta tovább tűrni férje brutalitását, ezért hazament apjához, Péterszegi Sándor monostorpályi lakoshoz. A következő nap Csösz találkozott az utcán apósával, amit a feleségével hallott. Csösz feléjük tartott, majd rövid szövegtől után nekiment az öreg Péterszeginek,

előrántotta a csizmaszárából a kést

s az apósa felé szurt. Péterszegi ekkor önvédelemből

vastag botjával fejbeütötte Csöszöt,

aki rövidesen kiszendvedett az ütés következtében. Csütörtökön vonta felelősségre Péterszegit a debreceni kir. törvényszék dr Visky Sándor elnöke alatt működő büntető tanácsa. A tanúhallgatások és az orvosszakértő véleménye alapján a bíróság bebizonyítottan látta az önvédelmet s ezért Péterszegit erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértés büntetnének vádjáról felmentette.

FŐISKOLA

Magántanári próba-előadások. Az egyetem orvosi karának tantestülete hétfőn délelőtt tartott rendkívüli ülésén hallgatta meg Kreiker Aladár és Molnár Elek tanársegédek magántanári kollektiviumát. Mivel mindkettőjük kollektiviumát a kar egyhanguan elfogadta, most már csak próba-előadásuktól függ magántanári habilitációjuk. Ezt tartják meg egymásután, 24 én, szombaton délelőtt fél 11 órakor a belgyógyászati klinika előadó termében (nagyerdei telep), Kreiker Aladár „Az astigmia fogalma”, Molnár Elek pedig „A vérzéses diaktézis differentialis diagnosztikája” címmel. Nem kétséges, hogy ez a formalitás nem fogja őket akadályozni a magántanárság elnyerésében. Kiváló és bőséges irodalmi munkásságuk mellett ritka nagy

gyakorlatuk is van, hiszen Kreiker, mint I. tanársegéd évek óta vezeti a szemészeti klinikát, Molnár pedig a belgyógyászaton jobb keze Csiky professzornak. Előadásuk iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Megalakult a debreceni ifjuság egyesületi sajtóbizottsága. A magyar ifjuság lapjának, az *Uj Eletnek* intenzív támogatá-

sára, valamint a debreceni diákok sajtószolgálatának ellátására csütörtökön este megalakult a debreceni főiskolai ifjuság egyesületi sajtóbizottsága. Vezetője Kolosváry Borcsa Mihály a Szeffe elnöke, titkárai Turul részéről Rolkó Sándor Csaba bajtárs s a Mefhosz részéről Nagy Sándor, az Egyetemi kör elnöke lettek. A bizottságban helyet foglal továbbá minden Turul bajtársi egyesület és Mefhosz tag-ez egyesület megbízottja.

Nyári állomást kap a debreceni színház

A színészeti felügyelő Kardoss igazgató kérelmének teljesítése mellett

Hirt adott már a Hajduföld arról, hogy a kultuszminiszter egyik nemrégiben kelt rendeletével a színházaknak nyújtandó államsegélyt a jövőben az egyes városok vezetőségének fogja juttatni s nem egyenesen színházaknak, mint eddig. A miniszter ezért felhívta a városokat, hogy a színházait — a súlyos anyagi viszonyokra való tekintettel — fokozottabb segítségben részesítsék.

Csűrös Ferenc kulturtanácsnok a napokban hosszasan tárgyalt a vidéki színházak országos felügyelőjével a szubvenció kérdéséről.

Ismeretes, hogy a város annak idején arra a nagy szubvencióra tekintettel, melyet a színházaknak adott, 10 millió koronát kért az államtól segély címén.

Az országos színészeti felügyelő

kijelentette a kulturtanácsnoknak, hogy az egyes városok az államtól

a színházaknak adott szubvenciók arányában fogják az államsegélyeket megkapni.

Ilyen módon nagyon valószínű, hogy Debrecen városa megkapja a kért 10 millió koronát.

Egyébként kijelentette a felügyelő azt is, hogy a városnak az államsegélyt a színház javítására kell fordítani.

Végül ígéretet tett, hogy Kardoss Géza színházigazgatónak

a nyári állomásra vonatkozó terveit a legmelegebben fogja pártfogolni.

Különösen a szolnoki színház elnyerésének az ügyében ígerte közbenjárását.

Letárgyalták az új városi szabályrendelettervezetet

A jog- és pénzügyi bizottság ülése - Műszaki tanácsai ügyosztályt szerveznek

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága csütörtökön délután fél 4 órai kezdettel a városháza kistanács-termében ülést tartott, melyen az új szabályrendelettervezet tárgyalását folytatta.

A vitát a felállítandó

új műszaki tanácsai ügyosztály

megtárgyalásával kezdték. Ugyanis szükségessé vált egy műszaki tanácsnoki állás szervezése, hogy a tanácsban az ilyen természetű szakdolgozatokhoz szakember referálja.

Az új ügyosztály megszervezésére két megoldási módot merült fel. Az egyik szerint a mérnöki hivatalt műszaki ügyosztálya szerveznék át s ekkor a mérnöki hivatal vezetője lenne a műszaki tanácsnok. A másik szerint a mérnöki hivatalt beolvasztanák az új ügyosztályba s az egész ügyosztálynak az élére választanának egy műszaki tanácsnokot.

Tehtett arra, hogy az új ügyosztály szervezete a szabályrendelettervezet nyomtatott példányában még nincs benne s a bizottsági tagok sincsenek az ügyek állásáról kellően informálódva, ennek az ügynek a megtárgyalását elhalasztották bizottság következő ülésére.

A bizottság a polgármester pénzügyi bizottságát, mely a tervezet szerint csak ezer koronáig mehet, úgy szabályozta, hogy évenként

a januári közgyűlés fogja a polgármester által kiutalt összeg nagyságát megállapítani

mindaddig, míg ily labilisak a pénzügyi viszonyok.

Majd elfogadta a jog- és pénzügyi bizottság a szabályrendelettervezet 171. szakaszát, amely a főügyész mellett két tisztii ügyész állás szervezését rendeli el.

Továbbá, mivel a főügyész magánprakszist nem folytathat, bizonyos pótléket állapít meg számára a tervezet. Ugyancsak elfogadta a

bizottság azt az intézkedését a tervezetnek, hogy a tiszteltbeli ügyészek a város érdekeivel ellenkező ügyekben nem járhatnak el s ily ügyekben képviselőt sem vállalhatnak.

Ezek után nagy általánosságban magává vette a jog- és pénzügyi bizottság a szabályrendelettervezet többi részét is.

Az ülés végén Vass Károly előadó indítványozta, hogy javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy az új szabályrendeletet lehetőleg 1924 január elsőjén léptessék életbe.

A Leányklub irodalmi délutánja

Ahoz a lélekemelő, építő munkához, amelyet a Leányklub illusztris elnöknője: Szentkirályi Tivadarné utmutatásai mellett kifejt, minden tekintetben méltó háttérül szolgált az a nívós, külsőségeiben is impozáns irodalmi délután, amelynek érdeklődő közönsége zsefúléig töltötte meg tegnap délután a kath. gimnázium dísztermét. A klubleányok vezető hatásos éneke után dr. Lindenberg János prelátus lépett tapsvihar közben a podiumra és megnyitó beszédében szépen bontotta ki hallgatói előtt az Istenben elmerülő lélek és a templom együvé tartozásának gondolatát. Kovács Böske a tőle megszokott tudással játszotta el Liszt: *Des dur concert*-jét. Sok-sok tapsot kapott. Timár Ila a „Diadalmas asszony” operettből énekelt több dalt igen nagy sikerrel. A műsort dr. Láng Nándor egyetemi tanárnak „A templom a századok művészetében” című és vetített képekkel kísért előadása zárta be.

Élvezetes előadásában végigvezette hallgatóit nemcsak Európa, hanem a görög és római kor képzőművészetének kincsesházán is és erőteljes vonásokban rajzolta meg az alkotásaiiban tökéletességre törekvő emberi elme alkotó erejét.

HIREK

1923 november 23. (Péntek)
Prot.: Kelemen. Kath.: Kelemen.

1457 V. László halála Prágában, temesvári esküjének. — amelyben megfogadta, hogy a Hunyadiakon nem áll bosszút Cillei haláláért — évforduló napján.

1890 III. Vilmos holland király a nasau-orániai ház utolsó férfi tagja meghalt. Utódja Vilma királynő lett.

Időjárás: Hazánkban az idő ismét csapadékos lett. Sopronban 5, Magyarvároton 2 centiméter hó esett. A hőmérséklet nem változott lényegesen, maximuma 7 fok, minimuma 0 fok.

Időjárás: Jobbára csapadékos idő várható lényegesen hőváltozással.

Közművelődési könyvtár: 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Csokonai színház: Este fél 8 órakor „A hazajáró lélek.”

Uránia: Nincs előadás.

Apolló: Álmodok az országúton.

Vigszínház: Abakadabra.

Omnia: Muló viharok.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

— Kinevezés a vármegyénél. Dr. Hadhazy Zsigmond főispán Hajduvármegye törvényhatóságához dr. Ludmány János debreceni ügyvédet tb. alügyésszé nevezte ki.

— Halottak vasárnapja. Az evang. egyház az egyházi év utolsó vasárnapján, azaz november 25-én az istentiszteletet a halottak emlékének szenteli.

— Társadalmi és egyesületi élet. A Kalvinisták Templomegyesülete a szegények felszólítására nov. 24-én délután 5 órakor a Dóczy-leánynevelő internátusban teadélutánt rendez a következő műsorral: A teadélutánt megnyitja Koncz Aurélné. Bölcshatal: Schubertől, éneklő Berényi Margit, zongorán kíséri Uray Magda. Legenda a csatáról: Szabolcska Mihálytól. Szavaja Somossy Sári. Babatemetés: Horvát G. től. Műcken-spiel: Herman Venceltől. Zongorán előadja Györfy Erzsébet. Az utolsó sor: Várady Antaltól. Szavaja Tóth Klárika. Isten jósága: Greltől. Éneklő Timári Mária, Alacs Margit, Nagy Judit, Bessenyei Erzsébet, Erdélyi Maria. Adományokai szombat d. e. 10—12 óra között az internátusban veszik át. Belépti jegy 1000 korona.

Gyermekbál látványos színelőadással. A Szent Erzsébet Egyesület november 25-én, vasárnap délután négy órai kezdettel az Arany Bika szálloda dísztermében gyönyörű és páratlanul nagyszerű gyermekbált rendez fényes jelmezekben előadja harminckét gyermekszereplő. Magán és páros balet. Bi-ba-bó. Kacagató bábjáték. Az ó és új testamentum. Vetített képekkel. Gyönyörű tájképek a szentföldről. Magyararza dr. Lindenberg János prépost-prelátus. A műsor után kezdődik a gyermekbál, amelynek nagyszerű különlegessége lesz a cotillon jelenyekkel tartandó tánc. Jegyek válthatók Antalfy könyvkereskedésében. Páholj 20 ezer, Családjegy öt személyre 10 ezer és személyjegy 3 ezer korona.

— Előadás a társulati adóról. Az OMKE hajdumegyei kerülete november 25-én vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Csarnokban a társulati adóról előadást tart, amelyen Létay Lajos vezérigazgató kerületi elnök ismertetni fogja egy társulati adótörvényt, mint ennek végrehajtási utasítását. Az előadásra a tagokon kívül vendégeket is szívesen látnak.

— Harry Piel — Omnia.

1921-es fehér és vörös

ó-bor

a Gambrinusban.

Viczián Albertné kitüntetése. Magas kitüntetés érte a gyermek klinika vöröskeresztes főintézőnőjét, özv. V. Viczián Albertné, a közismert „Józsa néni”. A svájci vöröskereszt elnöksége ugyanis a *Nightingale* éremmel tüntette ki, amelyet hét évenként osztanak ki az egész világon összesen négyet. Eddig egy magyar ápolónő részesült benne. A klinika vezetősége a tanfolyam vezetésével karöltve meleg ünneplésben óhajtja részesíteni Viczián Albertné, mely ünnepiesen a debreceni Vöröskereszt Egyet is képviselteti magát *Szokolai Petzkó Ernő* vezetésével, valamint a budapesti Vöröskereszt Egyet elnöksége is képviselést küld le *Ibrányi Alice* főnöksége személyében. Az ünnepség az ujonnan megnyitott belkliniká tanteremben lesz november 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Kiesett a vonatból. *Kaszás István* debreceni Rotter-utcai lakos szerdán este Hajduszoboszló közelében kiesett a robogó vonatból. Súlyos sérüléseket szenvedett. A legközelebbi vonattal visszahozták Debrecenbe. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Sérlegette a hadsereget. *Pintér Péter* nagykereskedő lakos a debreceni nagykereskedők között közlekedő vonat egyik harmadosztályú ülékében durva szavakkal sértette a magyar hadsereget. A jelen voltak jelentésére a rendőrség őrizetbe vette, a büntetőeljárás folyamatban van ellene.

Aki a belőrt ablakon keresztül lopott. Tegnap bekísérték a debreceni kir. ügyészség fogházába *Jambor Károly* sárrétudvari 19 éves szijgyártó tanoncot, aki a közelmúltban, szeptembertől novemberig számos helyen, Bihartördán, Földes határában betöréssel lopásokat követett el s körülbelül 10—15 millió korona értékű fehér- és ruhaneműt s ingóságokat vitt el. A betöréseket rendszerint úgy követte el, hogy a szoba vagy tanyai lakás ablakát betörte s így hatolt be a szobákba. Legutóbb *Kis József* földesi határában lévő tanyájára hatolt be s lopott el 3 millió korona értékű ruhaneműt. Más helyen kacsát, libát, élelmiszert lopott. *Tóth János* törvényszéki bíró előzetes letartóztatásba helyezte.

Sátán helytartója — Harry Piel — Omnia.

Veszprémi és hegyi Hogyi Emánuel folyó hó 30-án a városi zeneháza hangversenyt ad. Jegyek a Méliuszban.

Legszébb karácsonyi ajándék egy Kozmann-fénykép. Műterem és öltöző állandóan kellemesen temperálva.

Krisch Károly Piac-utca 89., telefon 12—18. Raktáron tartok legújabb cserépkályhák, takaréktűzhelyeket, kandalókat. Elvállalok átrakást, tisztítást is.

Szövetek, barchetek, mosó árúk minden elfogadható árban *Benyóts Emil* főtéri üzletében Debrecen, Tisza palota.

Szoptató anyák, gyermekek, egészségesekek, betegek egyaránt *Meinl Maltin* kakaóval táplálkoznak. *Meinl, Piac-utca 59.*

Nehéz az élet!
Jó ruhába járni gondot ad,
olcsón beszerezni tessék,
menni, hol kevésbé használt úri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

MŰVÉSZET

G. Szabó Kálmán fametszetei

Minden anyagi javakban bővelkedő „porlepte kötömb” városunk az utóbbi napokban egy oly meglepetésben részesült, mit ha kebleg értékelni nem is hitelt, talán a forma kedvéért még mindig képes arra, hogy csekély viszonzásképpen egyéb híjján az elismerés legreálisabb alakjában honoráljon. *G. Szabó Kálmán*, a fővárosban máris előnyösen ismert fiatal festő, ki hosszabb idő óta csöndben felfedeztetni dolgozik Debrecen falai között, egy fametszet sorozatot bocsájtott a nagy közönség rendelkezésére, mely tetteivel nemcsak egy új irány új gondolatainak első magvait igyekszik elhinteni az eddig még el nem jutott környezetben, hanem egyúttal egy elhanyagolt művészeti ágat — a fametszetet — keretében igyekszik egyéniségben elmélyített feladatait megoldani. Akik ismerik az ő munkáit mégcsak a legutóbbi heteket megelőző időből is és összehasonlítást tesznek azok és a most kibocsájtott sorozat egyes darabjai között, szokatlan gyors emelkedésről fognak önmaguknak beszámolni. Az a spontán benyomás szűlté artiztikum, mely eddigi munkáit is lelemte, most sokkal energikusabb vonalakban ül ki metszetein. A nehezen kezelhető fa, éles, kemény, mindent egy gesztusba markoló technikája lendítő kerék elgondolásai számára, mely súlyos mozdulatokat nem enged a részletekbe való elpaványosodás által szétforgácsolni. Talán azt lehetne mondani, hogy nem Szabó választotta munkájához az anyagot, hanem a fa érdemesítette mélységeire a ritka embert, ki nagy összefogóképességét saját énjén keresztül ismerte fel benne. Mindaz az erő, mit toll, ecset, ceruza vagy karc, fényben, vonalban, formákban vagy színben hozni képes, jellemzője metszeteinek, melyek egy koloristának finy- és grafológusnak mozgóraként sugározzák magukból. Minden alkotásában tülemkedik a tetszelőség korlátain s problémáit az egyedüli művészi igazság jegyében látják napvilágot. Minden kérdésre, mely művész verét gyorsabb pezsgésbe hozhatja, ad ebben a sorozatában feleletet. Megoldásai, bár még saját magát illetően sem jelenthetnek véglegességet, — ami különben szomorú is volna — mégis képek arra, hogy a bennük hangoztatott véleménynek érvényt szerezzenek. Az egy képe „összehuanyított” tömegei brauuros tömörítéséről tanuskodnak a vonalharmonia kedvéért finom valóságérültségűvé stílusát természetnek. Munkáinak őszintesége minden bizonytalanságot megszüntet számára a közönség rokonszenvét. Különböző kibocsájtott kis gyűjtemény színvonalát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy *Lyka Károlynak*, a képművészeti főiskola rektorának ajánlatára és személyes közbenjárására a Szépművészeti múzeum is átvette egy példányát. A közönség önmagát emeli és jutalmazza vele, ha az igen csekély példányszámban kibocsájtott gyűjteményből megszerez egy-egy darabot magának. Az izlésesen kiállított füzött lapok kizárólag készítőjüknél, *G. Szabó Kálmán* festőművésznel kaphatók.

A Műpartoló Egyesület képziallítása. A Műpartoló Egyesület választmányja szerdán, november 21-én délután 5 órakor ülést tartott, amelyen a választmány a december elején tartandó képziallítás ügyét beszélt meg. A kiállítást a város háza közgyűlési termében rendeznék, közvetlenül a rövidesen megtartandó közgyűlés után, valószínűleg december kilencedikén. A kiállítás deb-

receni művészek munkái fognak szerepelni.

Operaházi művészek hangversenye a Bikában. *Goda Gizella*, a m. kir. Operaház kiváló művésznője, *Palaky Kálmán*, az Operaház jeles magánénekese és *Noseda Karoly* operai karigazgató, a Nemzeti Zenede tanára szombat este 10 órakor, vasárnap délután 4 órakor és vasárnap este 9 órakor a Bika-kávéházban és étteremben hangversenyt tartanak. Mindhárom hangversenynél más-más, de mindig elsőrangú klasszikus műsora lesz. Belépődíj nincs. Asztalmegrendeléseket a főpincérek vesznek át. Záróra 5 órakor.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Péntek: A hazajáró lélek. D) bérlet.
Színházak és mozgószínházak közleményei
Csokonai-színház
Meg nem szűnő érdeklődés mellett került esténként színre *Z. Lajos* óriási sikert aratott színműve *A hazajáró lélek*. Szombat és vasárnap délután az idei saison sláger operettje *„Diadalmas asszony”* kerül színre az elsőrendű kiosztásban.
Vasárnap este a régen pihentetett népszínmű *„A tót leány”* Kovats Terussal a címszerepben kerül felújításra.

Uránia-mozgó
Szombatig szünet.

Apollo-mozgó
Blanchette Álom az országuton, pazar szépségű *Pathé* film, tanulságos életkép.

Vígsház-mozgó
A szezon legnagyobb eseménye az *Élet* koronája (*Muló viharok*) megható tárgyú mesés lelektani munka. Kísérő *Chaplin* burleszk.

Omnia-mozgó
Sátán helytartója nagy kalandor történet 7 felvonásban *Harry Piel* főszereplésével ma pénteken az *Omniában*. Jegyélvétel.

Meteor-mozgó
Vasárnap „A gyermekszívü VIII” és az „Ördögzóna” amerikai cowboy slágerek kerülnek bemutatásra.

— Az *Omniában* ma kerül bemutatásra a szenzációs *Harry Piel* film.

Elsőrendű bevásárlási forrás
fűszer, bor és csemegékben
KONTSEK GÉZA
DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 15. SZÁM.

Füstcsövek, Tűzhelyek, Kályhák
Bészler és Dávid vaskereskedésében
a Kossuth-szobor mellett, Piac-u. 7

TESTEDZÉS

A DEAC új tisztikara. A DEAC most tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen az új tisztikart a következőképpen választották meg: Tanárelnök újra *Darkó Jenő* egyetemi tanár. Ifjusági elnök: *Kulin László* orvostanhallgató, főtitkár: ifj. *Benkő Lajos* joghallgató, titkár: *Fliegerschnel Lajos* orvostanhallgató. Főjegyző: *Rencz Antal* orvostanhallgató, jegyző: *Siposs István* orvostanhallgató. Az új tisztikar összeállítását biztató ígéret az egyetemi élet fejlődése tekintetében, bár a helyzetük kétségkívül nehéz.

A DKASE évzáró ünnepélye. A DKASE labdarúgó szakosztálya szombat este 8 órakor az Azor-féle (volt Buzas) étterem külön helyiségében I-ső csapata részére évzáró vacsorát rendez és nagyszabású bankett keretében osztja ki az 1921—22. évben megnyert bajnokság érmeit, továbbá az 1922—23. évi bajnokság II. helyezett díjait, melyre az Egyesület tagjait ezúton hívjuk meg.

A DKASE választmánya péntek este fél 8 órakor a Hungaria-kávéház külön termében fontos tárgysorozattal ülést tart.

MEZŐGAZDASÁG

Országos vásárok

November 25-én: Karcag.
November 26-án: Vamospércs, Mezőkövesd, Tiszatúrján.
November 28-án: Nyírmada.
November 29-én: Nagykálló, Tiszalök

Agrártechnikai vállalatot alapít a „Gazda” Bank. Mint értesülünk a „Gazda” Bank r.-t. igazgatósága egy új agrártechnikai vállalat alapítását tervezi, amely hivatva lesz a gazdákat mindennemű műszaki cikkel és gépfelszereléssel ellátni. Amint hírlik, az új alapításban az összes mezőgazdasági gépjárműk képviseltetik magukat.

NYITÁS

Magyar korona: 3

Zürichi zárlat

Berlin 90, Newyork 572 $\frac{1}{2}$, London 2510, Páris 3180, Miláno 2510, Prága 1672 $\frac{1}{2}$, Budapest 3, Belgrád 652 $\frac{1}{2}$, Bukarest 287 $\frac{1}{2}$, Bécs 80 $\frac{3}{4}$, Szófia 470.

Devizaközp. hiv. ár.

Dollár 20100—21200, francia frank 1125—1101, német márká —, lira 915—970, osztrák korona 2875—3045, lei 102—115, cseh kor. 585—629, dinár 226—240, Svájci frank 3460—3680.

Terménytőzsde zárlat

Irányzat szilárd, a buza ára 1000 koronával emelkedett, a rozs iránt élénkebb kereslet mutatkozott. A rozsnál az ár emelkedés 2000 korona. Az árjegyző bizottság ülésén a jegyzés körül nezeteltérések miatt igen nagy vitaközások voltak és így a megállapítás késett.

Hivatalos árak: 76 kilostiszavidéki buza 990—1000, egyéb 980—90, 79 kilos tiszavidéki buza 1015—25, egyéb 1005—15, rozs 715—25, takarm. árpa 650—70, sör-árpa 780—75, köles 800—860, zab 720—40, tengeri 720—40, repce 1700—750, korpá 390—400 korona kilogramonként.

Ferencvárosi sertésvásár

Felhajtás 1800. Árak: könnyű 8200—800, közép 8200—9300, nehéz 8800—9700. A vásár lanyha volt.

Nyílttér

Szenzáció!

Öltöny 230.000, télikabát 280.000, costüm 1.000.000 koronától, egyenruhákat és fordításokat legolcsóbban készít **Tegdes János** Péterfia-utca 43.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

REGÉNY

Tavaszcvarok

Irta: IGMÁNDY GÉZA

A kerekék egyhangú zenéje, a kocsi lassu ringása elszibbasztotta. Lehunyta a szemét. Azt hitte, hogy elnyomja az álom. De nem, csak álmodozott és álomban az utolsó napok minden mozzanatát újra átélte.

A hosszas gyötrelmes vívódás, mikor nem tudott határozni. Kicsinyes okok tartották vissza. Végre engedett Rónay főorvosnak, aki megmagyarázta neki, hogy az orvosi pályán nagy jövő vár rá. A dicsőség elszédítette. Így határozott:

— Ilonka! — felderült az arca.

Mikor megmondta neki, hogy kilép a szemináriumból, örömben felsikoltott és a nyakába ugrott. Mintha most is csökolná forró piros ajkát, látna ragyogó szemét... Felugrott.

— Különös, hogy még ilyenkor is futik a vonatokat.

Leeresztette az ablakot. A betóduló éles levegő üdítően cirógatta végig a homlokát.

A kalauz jött be.

— Fáradt vagyok, szeretném, ha egyedül utazhatnék.

— Kevés utasunk van — válaszolt a kalauz, nem fogják uraságot zavarni. Hanem még hidegek az éjszakák. Méltóztassék felhuzni az ablakot. Odament és becsukta. Ákos egy ezüstpénzt nyomott a markába. Megköszönte és eltávozott.

Kevés az utas. Jöb is — gondolta, legalább az állomáson nem találkozik ismerősökkel. Így is biztosan sokat pletykálnak róla.

— Eh — rántott egyet a vállán

— mit törődöm vele? Beszéljenek!

Rosszat úgy sem mondhatnak. Akik ismernek megértnek. Két jóbarátja volt, Marci és Rónay. Pedig a főorvossal nehezen melegedtek össze, mert annak a vallásiránti közömbössége, továbbá meglehetősen anyagi felfogása igen nagy akadálya volt, hogy barátság fejlődjen ki közöttük.

(Folyt. köv.)

Butorozott vagy butorozatlan

lakásokat keres

2 fiatal házaspár.

Szíves ajánlatokat a kiadóba kérnek.

Zománcos öntött vasedények, épület- és butorvasalások

BAKOS vasüzletében
Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

TÖZSDEI MEGBIZÁSOKAT

legelőnyösebben effektuálnak,

TÖREDÉKRÉSZVÉNYEKET legutányosabban vesznek és etadnak

HELLER TESTVÉREK

értékpapirkereskedelmi irodája

Érdeklőzőkben: Kula M.

budapesti bankcéggel.

Telefon 12-57. Telefon 12-57.

Ferencz József-ut 58., II. e. 37.

Tőzsdeldő alatt állandó telefonbeszoköttetés a tőzsdeteremmel.

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

1890—1923. sz.

Pályázati hirdetmény

Biharvármegyében a székellyhídi járáshoz tartozó Bagamér községben lemondás folytán megüresedett köz-ig. s. jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hoz- zám folyó évi december hó 10 éig annyival is inkább adják be, mert a későn érkezett és kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása:

1. Évi 1400 korona törzsfizetés.

2. Évi 1000 korona lakbér.

3. Az állam által biztosított mindennemű pótlékok és természetbeni ellátás.

A választás napját később fogom kitűzni.

Nagyléta, 1923 november 17.

Dr MISKOLCZY
főszolgabíró.

Megbízható jó minőségű

paplanlepedő és alsó lepedő vásznak, sifonok, zefirek, parhetek. Női, férfi és gyermekharisnyak, szabókellékek és rövidárak a legolcsóbb árban

Bagi és Petrik

Szent-Anna-utca 5. szám
alatti üzletében.

Kérjük kirakatárainkat
figyelemmel kíséreni!!

Állandóan olcsó, szabott árak!

1682—1923. sz.

Pályázati hirdetmény

Biharvármegyében a székellyhídi járáshoz tartozó Bagamér községben újonnan rendszeresített adóügyi irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hoz- zám folyó évi december 10-éig annyival is inkább adják be, mert a későn érkezett és kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása:

1. Évi 1400 korona törzsfizetés.

2. Évi 1000 korona lakbér.

3. Az állam által biztosított mindennemű pótlékok és természetbeni ellátás.

A választás idejét később fogom kitűzni.

Nagyléta, 1923 november 17-én.

Dr MISKOLCZY
főszolgabíró

Szörme- árut olcsón vásárolhat!

Tessék a kirakatot
megtekinteni!

Zöld borsó, Ementhali,

Zöld bab, Spárga konzerv, Befőtök, Narancs Jám, Kandrozott gyümölcs, Tortalap, Sárvári teavaj, Mustár, Gomba, szárított

Trappista, Puszta dörry, Óvári, Pálpaszta, Roguefort sajtok, Sardinia, Ringli, Sardella paszta, Sóshering, Bismark hering,

egyszintén likőrökben, tearumokban,

Koestlin-féle teasütemények-
ben és az összes fűszeráruk-
ban dus választék, legolcsóbb
árban beszerezhető a

„Hangyában“

Főizlet Rózsa-utca, fiók üz-
letek a város minden részében

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 400 kor., minden további szó 40 korona. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szög 600 K. minden további szó 60 K. Vastagabb betűbe szedett szavak kétszeresen számítanak.

ELADÁS

Sürgősen veszek

szép ebédőberendezést esetleg szőnyeggel. Cim a kiadóban

Eladó

egy nagy vaskályha és női téli kabát. Csillag-utca 82. sz.

Káposzta fejes olcsón kapható Csillag-utca 82. sz.

Egy márványlap eladó. Apáti-utca 55. szám.

AJÁNLAT

Tanítványt vállal

a középiskolák bármely osztályából jutányos díjazásért menekült főiskolai hallgató. Cim a kiadóban.

Megbízásokat Budapestre

magán- és kereskedelmi ügyek pontos és gyors elintézését elvállalja nyugalmazott főtisztviselő. Cim a kiadóban.

Pénze után a legnagyobb kamatot itt kapja!

Helyezze el pénzét jó kamatra a Nagy Lajos áru- és ingatlantörzsközlési vállalatnál!

Bármilyen kis összeg elfogadjatik.

A „Nagy Lajos Áru- és Ingatlantörzsközlési Vállalat“ törvényszékiileg bejegyzett cég központi irodája Debrecen, Veres-utca 9. sz. alatt van. Alapított 1900-ban. Fennáll 24 év óta. — Ovadék letéve a „Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségé“nél. Folyószámla a „Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület“ Népszínház-utcai fiókjánál Budapestben és a Postatakarékpénztárnál 52913. szám alatt.

Hivatalos órák: állandóan egész nap, reggel 8-tól esti 6 óráig.

Elsőrendű minőségű sertészsír kilója K 14,000.—

1 kg makói vöröshagyma . . .	K 280.—
1 „ fehér őrölt só	„ 920.—
1 „ köles	„ 2500.—
1 „ rizs	„ 2800.—
1 „ cukor	„ 6880.—
1 liter amerikai petroleum . . .	„ 1560.—

Mielőtt vásárlásait eszközölné,
érdeklődjön az árak felől

a Magyar Köztisztviselők Szövetkezetének árudáiban

Vásároljon egyszer nálunk

s meggyőződik, hogy való igaz, hogy ruhaszükségletét a legolcsóbban a

„Hajdusági“ férfi és fiuruha áruházban

szerezheti be Piac-utca 67. szám alatt.

Hosszu szörmekabát
900,000 K
Rövid szörmekabát
390,000 K
Rókafazonu boa
63,000 K

Siel, Biepret kabátok.

Nemes szörmekből nagy választék!

